



Státní rostlinolékařská správa

Sídlo organizace: Těšnov 17, 117 05 Praha 1
Korespondenční adresa: Ztracená 1099/10, 161 00 Praha 6

Česká Lípa 17. 6. 2013
Č. j.: SRS 033070/2013

Oblastní odbor SRS
Pražská 765
440 01 Louny

Zpráva č. 12 - Oblastního odboru Louny o výskytu škodlivých organismů a poruch za období 10. 6. až 16. 6. 2013

1. Počasí

Období 10. 6. až 16. 6. se vyznačovalo počasím letního charakteru s mírně rostoucími teplotami a prakticky beze srážek. Zpočátku bylo prakticky všude ještě oblačno, denní teploty se pohybovaly mezi 15 °C až 20 °C a noční mezi 10 °C až 15 °C. Oblačnosti postupně ubývalo až na zcela jasno a teploty ve dne místy vystoupaly i nad 25 °C (Jirkov 26 °C, Litoměřicko 28 °C, Žatecko 32 °C). V noci se pak teploty, podle lokality, pohybovaly mezi 12 °C až 19 °C. Pak přes naše území přešla k východu slábnoucí studená fronta a za ní následovala tlaková výše. Bylo polojasno až oblačno, ojediněle přeháňky. Později bylo přechodně až zataženo, místy déšť nebo přeháňky (Havraň 2 mm, Jirkov 3 mm, Kvítkovice 1 mm, Litoměřicko do 5 mm). Nejvyšší denní teploty se pohybovaly mezi 18 °C až 22 °C (15 °C na Liberecku). Vál mírný severozápadní vítr 3 až 7 m/s. V samém závěru období se nad naším územím pozvolna rozpadávala slábnoucí studená fronta postupující od západu a teploty postupně stoupaly na 25 °C.



2. Výskyt škodlivých organismů a poruch

Záplavy v předchozím období postihly především okresy, kterými protéká řeka Labe, tedy Děčín, Litoměřice a Ústí nad Labem. Skutečností, že především v okrese Litoměřice, a to hlavně v bezprostřední blízkosti toku Labe, je největší koncentrace zemědělské činnosti, odpovídají i záplavami způsobené škody. Zaplaveno zde bylo více než 2 000 ha od Štětí, přes Roudnici nad Labem, Litoměřice až po Lovosice. Pokles hladiny byl velmi pozvolný. Řeka se sice vrátila do svého koryta, ale na zaplavených polích stále zůstávají rozlehlé zatopené laguny. Jedná se převážně o plochy obilovin, zeleniny, brambor a chmele, které jsou nenávratně poškozené, popřípadě zcela zničené. I ostatní plochy, které se nacházejí mimo záplavové území, jsou po vytrvalých a vydatných deštích podmačeny a plodiny jsou zde rovněž vážně poškozené. V některých dalších lokalitách vstup na pozemky doposud nabyt možný a mnohde pravděpodobně nebude uskutečnitelný i po několik dalších týdnů. Také na Lounsku a Žatecku je mnoho pozemků stále ovlivněno předešlými dešti a vysokou hladinou spodních vod. Díky přetrvávajícímu zaplavení a zamokření mnohde zemědělské práce nepokračují a prvořadou snahou zemědělců v těchto lokalitách je odvést vodu z polí a chmelnic hloubením odtokových struh a čerpáním.

Na Semilsku, v lokalitách u řek a potoků, kde byla rozlita, voda již ustoupila, avšak zůstávají podmačeny plochy, na kterých je velká pravděpodobnost silného přemnožení komárů. Totéž platí i pro další toky, jako jsou Bílina, Jizera, Kamenice, Ohře a další.

Teplé a slunečné počasí významně přispělo k vysychání pozemků podmačených povodněmi nebo následnými přívalovými dešti, případně obojím. Umožnilo však i prudký nástup houbových chorob hlavně v obilovinách, v ovocných sadech a chmelnicích. Podle možností se provádí aplikace fungicidů.



V méně zasažených lokalitách již počasí umožňuje zemědělské technice vstup na pozemky a pokračovat v ošetřování plodin zejména přihnojování porostů, aplikace regulátorů růstu a ošetřování proti škodlivým organismům a plevelům. Na Chomutovsku (Droužkovice, 13. 6.) proběhlo letecké přihnojení porostů obilovin a na Mostecku (Čepirohy, Chrámce, Rudolice) pokračuje ošetřování révy vinné proti houbovým chorobám.

Na Děčínsku zemědělci využívají slunečné počasí k sekání travních porostů pro výrobu krmiv.

OBILNINY

PŠENICE OZIMÁ (RF 51-69 BBCH, tj. střed metání: báze ještě v pochvě až konec květu)

Na Liberecku jsou porosty všeobecně v dobrém stavu a bez významného napadení chorobami nebo škůdci. Porost pšenice ozimé na pozorovacím bodu na Chomutovsku (Droužkovice, 10. 6.) je nepatrně polehlý po vytrvalých deštích. Na Žatecku je řada porostů po záplavách silně podmočena.

V okrese Liberec (Chrastava, 10. 6.) byl zaznamenán první výskyt **žluté rzivosti pšenice (*Puccinia striiformis*)**. Její střední výskyt byl pozorován i na Žatecku (Lipenec, 12. 6.).

Na Mostecku (Havraň, 12. 6.) a na Chomutovsku (Droužkovice, 10. 6.) nepřestává slabý výskyt **feosferiové skvrnitosti pšenice (*Phaeosphaeria nodorum*)**.

Na Chomutovsku (Droužkovice, 10. 6.) pokračuje slabý výskyt **rizoktoniové hniloby pšenice (*Thanatephorus cucumeris*)** na spodní části stébel.

Na Roudnicku byl 12. 6. zjištěn slabý výskyt **padlí pšenice (*Blumeria graminis*)**.

V okrese Louny, (Hřivčice - Débeř, 10. 6.) byl pozorován slabý výskyt **trásněny obilné (*Frankliniella tenuicornis*)**.

Na Turnovsku (Mašov u Turnova, 12. 6.) byl zaregistrován první slabý výskyt **kyjatky travní (*Metopolophium dirhodum*)**.

Tato mšice se nachází výlučně na listech. Při masovém výskytu způsobují všechny druhy mšic poškození rostlin sáním, přenosem viróz a vylučováním medovice. Největší škody působí v období kvetení a mléčné zralosti. Kontroluje 50 odnoží odebraných při průchodu porostem minimálně 20 m od jeho okraje.

Přímá ochrana aficidy a insekticidy je vhodná při výskytu 3 a více mšic na jednu kontrolovanou odnož v období konce metání.

První slabý výskyt **kyjatky osenní (*Sitobion avenae*)** byl zaznamenán v okrese Děčín (Stará Oleška, 12. 6.).

Na Roudnicku byl 12. 6. zjištěn slabý výskyt dospělců **mšic (*Aphidoidea* spp.)**.

V okrese Louny (Hřivčice – Débeř a Pátecký les, 10. 6.) byl pozorován slabý výskyt **mšice střeňchové (*Rhopalosiphum padi*)**.

Na Žatecku (Lipenec, 12. 6.) byl pozorován první výskyt **vrtalky ječné (*Agromyza megalopsis*)**.

Na Libochovicku (Slatina, 13. 6.), Lounsku (Hřivčice - Pátecký les, 10. 6.) a Žatecku (Lipenec, 12. 6.) byl v klasech pozorován první výskyt larev **obaleče obilního (*Cnephasia pumicana*)**.

Na Semilsku bylo pozorováno rozšíření larviček **kohoutků (*Oulema* spp.)**.

Na Lounsku (Hřivčice – Débeř a Pátecký les, 10. 6.) byl detekován slabý výskyt **kohoutka černého (*Oulema melanopus*)**.

Hodnotí se počet dospělců obou druhů kohoutků. Kohoutci se vyskytují ve škodlivém množství v několikaletých cyklech. Larvy jsou škodlivější než dospělci. Napadené rostliny špatně metají a předčasně dozrávají. Jarní obilniny jsou k napadení citlivější než ozimé.

Přípravky na ochranu rostlin aplikujeme na základě monitorování škůdce smýkáním a vizuálním pozorováním výskytu vajíček a larev. V případě středního výskytu (od 0,3 do 0,7 dospělců na 1 smyk) lze očekávat, že za příznivých podmínek může výskyt vajíček a larev



prekročit ekonomický práh škodlivosti, který nastává při výskytu 0,6 a více vajíček a larev na jednu odnož. Chemické ošetření se provádí v době, kdy je z vajíček vyhlých více než 50 % larev.

JEČMEN OZIMÝ (RF 65–71 BBCH, tj. střed květu: 50 % prašníků zralých až první zrna dosáhla poloviny své konečné velikosti, obsah zrn vodnatý)

Na Lounsku (Chožov – Vršovice, 10. 6.) byl pozorován první střední výskyt **růžovění klasů pšenice (*Gibberella zeae*)**.

Na Mostecku (Havraň, 12. 6.) pokračuje ve slabé intenzitě výskyt **sít'ové skvrnitosti ječmene (*Pyrenosphora teres*)**.

Na Podbořansku (Lubenec, 14. 6.) a Žatecku (Tuchořice, 13. 6.) byl v klasech pozorován první výskyt **spály ječmene (*Rhynchosporium secalis*)**. Na Mostecku (Havraň, 12. 6.) a Roudnicku (12. 6.) byl zjištěn její velmi slabý výskyt. Na Žatecku pak (Tuchořice, 13. 6.) byl sledován výskyt střední.

V okrese Děčín (Markvartice, 12. 6.) a na Roudnicku (12. 6.) byl zaznamenán první slabý výskyt **kyjatky travní (*Metopolophium dirhodum*)**.

V okrese Děčín (Markvartice, 12. 6.) byl registrován první slabý výskyt **kyjatky osení (*Sitobion avenae*)**.

Na Žatecku (Tuchořice, 13. 6.) byl pozorován slabý výskyt larev **obaleče obilního (*Cnephasia pumicana*)** v klasech.

Na Lounsku (Chožov – Vršovice, 10. 6.) byl pozorován první střední výskyt slabý výskyt **kohoutka černého (*Oulema melanopus*)**.

V okrese Most (Havraň, 12. 6.) byla na zrnech zjištěna **kněžice rohatá (*Carpocoris fuscipirus*)**, jež rostlinný materiál vysává.

ŽITO (RF 65, tj. střed květu: 50 % prašníků zralých)

Na Mostecku (Polerady, 12. 6.) bylo na spodních listech zjištěno **padlí žita (*Blumeria graminis*)** zatím ve slabé intenzitě.

PŠENICE JARNÍ (RF 23–31 BBCH, tj. fáze 4. kolénka: 4. kolénko vzdálené min. 2 cm od 3. kolénka)

Na Lounsku (Hřivčice, 10. 6.) byl pozorován střední výskyt **padlí pšenice (*Blumeria graminis*)**, slabý výskyt **kohoutka modrého (*Oulema gallecina*)** a slabý výskyt **kohoutka černého (*Oulema melanopus*)**.

JEČMEN JARNÍ (RF 34-61 BBCH, tj. fáze 4. kolénka: 4. kolénko vzdálené min. 2 cm od 3. kolénka až počátek květu: první prašníky viditelné)

Na Libochovicku jsou porosty převážně nevyrovnané, chlorotické z důvodů podmáčení pozemků. Na Žatecku je většina porostů stále zežloutlá. Jejich stav se od minulého týdne nezměnil.

Na Chomutovsku (Jirkov, 10. 6.) prozatím přetrvává slabý výskyt **sít'ovité skvrnitosti ječmene (*Pyrenophora teres*)**. V okresech Litoměřice (na Libochovicku) a Louny, v oblasti Peruce (Telce, 10. 6.) a (Orasice, 10. 6.) byl pozorován její silný výskyt.

U infekce z osiva se první příznaky objevují již na klíčcích pochvách (koleoptile) v podobě nenápadných světle hnědých proužků. Skvrny pak přecházejí na listové čepele v podobě podélných hnědých skvrn, které se zvětšují nebo splývají a často vykazují příčné proužky (sít'ování). U mladých listů bývá charakteristické sít'ování vidět jen v procházejícím světle. Koncem sloupkování a při metání bývají skvrny mnohem nápadnější, a při silném napadení celý list zasychá, avšak netřepí se jako u pruhovitosti ječné. V některých případech skvrny nemají charakteristické sít'ování. Může jít o specifickou formu patogena nebo o specifickou reakci odrůdy. Metání klasů není touto chorobou ovlivněno. Silně napadené rostliny však mohou mít zahnědlé špičky zrn a sníženou klíčivost.

Aplikace listových fungicidů přichází v úvahu při šíření choroby do vyšších listových pater. Nejspíše to bude již ve fázi 30 DC (vzpřimování porostu), obvykle kolem fáze 32-39 DC (2. kolínko až poslední list) výjimečně při počínajícím metání. Za prahovou hodnotu pro



nasazení fungicidu lze považovat stav, kdy 20-30 % druhých až čtvrtých listů shora vykazuje napadení. Vzhledem k charakteru fungicidů povolených proti síťovité a okrouhlé skvrnitosti ječmene lze přitom počítat skvrny způsobené touto skvrnitostí a původcem spály ječmene.

V okrese Liberec (Chrastava, 10. 6.) a na Roudnicku (Podluský, 11. 6.) byl zaznamenán první výskyt **spály ječmene (*Rhynchosporium secalis*)**.

Na Roudnicku (Podluský, 11. 6.) a v okrese Semily (Václaví, 12. 6.) byl zjištěn slabý výskyt **mšic (*Aphidoidea spp.*)**.

V oblasti Peruce na Lounsku (Telce, 10. 6.) byl pozorován první slabý výskyt **mšice střemchové (*Rhopalosiphum padi*)**.

Na Českolipsku (Sosnová, 11. 6.) Mostecku (Havraň, 12. 6.) a Podbořansku (Letov, 14. 6.) byl pozorován první výskyt **kyjaty travní (*Metopolophium dirhodum*)**.

Na Podbořansku (Letov, 14. 6.) byl shledán první výskyt larev **vrtalky ječné (*Agromyza megalopsis*)**.

Na Roudnicku (Podluský, 11. 6.) byl zjištěn slabý výskyt larev **obaleče obilního (*Cnephasia pumicana*)**.

V oblasti Peruce na Lounsku (Telce, 10. 6.), na Mostecku (Havraň, 12. 6.) a v okrese Semily (Václaví, 12. 6.) byl pozorován první slabý výskyt larvy **kohoutků (*Oulema ssp.*)**.

KUKUŘICE (RF 14-30 BBCH, tj. 4. list vyvinutý až počátek prodlužovacího růstu)

Na Českolipsku kukuřice regeneruje a získává přirozenou zelenou barvu. Na Litoměřicku jsou veškeré porosty kukuřice chlorotické, trpí **chladem a přemokřením**. Část pozemků je podmáčená, popřípadě zatopená srážkovou vodou. V oblasti Mlékojed byl pozorovací bod poškozen v důsledku záplav a je nepřístupný. Porosty na Mostecku (Havraň, 12. 6.) a na Chomutovsku (Všestudy, 10. 6.) jsou zamokřené, ale půda rychle vysychá. Zatím jsou porosty bez výskytu škodlivých organismů. Na Semilsku jsou porosty značně ovlivněny chladem a nadbytkem vláhy, takže se velmi pomalu se zbavují svého světlého zbarvení. Porosty kukuřice na Žatecku začaly vlivem teplého a vlhkého počasí růst, sílí a zelenat. Avšak některé části porostů jsou stále zalité vodou a téměř nerostou. V Blšanech na Žatecku byly rostliny kukuřice poškozeny kroupami.

LUSKOVINY

BOB OBECNÝ (RF 50 BBCH, tj. květní poupata vytvořena, dosud uzavřena listy)

V okrese Louny (Telce, 10. 6.) byl pozorován střední výskyt **strupovitosti bobu (*Didymella fabae*)** a slabý výskyt **listopase bobového (*Sitona gressorius*)**.

HRÁCH SETÝ (RF 39-65 BBCH, tj. 9 a více internodií viditelných až plný květ: asi 50 % květů otevřených)

V okrese Louny (Slavětín nad Ohří, 10. 6.), na Lovosicku (Keblice, 11. 6.), Podbořansku (Jeřeň, 14. 6.) a na Žatecku (Drahomyšl, 12. 6.), byl pozorován první slabý výskyt **kyjaty hrachové (*Acyrtosiphon pisum*)**.

Kyjatka hrachová – zelená či načervenalá mšice z čeledi Aphididae, velká 3,5-5,5 mm. Zakladatelky dospívají začátkem května. Ve třetí generaci se objevují okřídlené mšice nalétávající na porosty hrachu, bobu aj. Mšice tvoří velké kolonie na vrcholcích rostlin, na výhoncích a květenstvích, na rubu i lici listů. Od konce září kladou vajíčka na vytrvalé bobovité rostliny, které zde přezimují. Při průměrných denních teplotách nad 20 °C se může každých deset dnů vytvořit nová generace.

Ošetření je účelné kdykoliv v průběhu vývoje rostlin při výskytu 3-5 mšic v průměru na jednu rostlinu. Hodnotí se na 10 místech po 10 rostlinách. Mšice se z každé rostliny oklepou na bílý papír a spočítají. Přednostně mají být ošetřeny návětrné okraje porostů. Včasná ochrana hrachu před mšicemi snižuje výskyt viróz až o 50 %.

Na Žatecku (Drahomyšl, 12. 6.) byl zaznamenán první výskyt **obaleče hrachového (*Cydia nigricana*)**.



OLEJNINY

HORČICE (RF 36-63 BBCH , tj. 6. internodium viditelné až asi 30 % květů na hlavním stonku kvete).

V okrese Louny (Orasice, 10. 6.) byl pozorován první slabý výskyt **pilatky řepkové (*Athalia rosae*)**.

Na Lovosicku (Slatina, 13. 6.) a v okrese Louny (Orasice, 10. 6.) by zjištěn silný výskyt **blýskáčka řepkového (*Meligethes aeneus*)**.

Na Lovosicku (Slatina, 13. 6.) by zjištěn silný výskyt **krytonosce šešulového (*Ceutorhynchus obstrictus*)**.

MÁK SETÝ (RF 27-40 BBCH, tj. fáze 7. pravého listu až stonkování a butonizace)

Na Libochovicku jsou porosty nevyrovnané, zaplevelené, částečně jsou i poškozené **podmáčením**.

ŘEPKA OZIMÁ (RF 67-75 BBCH, tj. dokvétání: velké množství korunních lístků opadlo, až asi 50 % šešulí dosáhlo druhově, resp. odrudově specifické velikosti)

Na Litoměřicku jsou porosty vlivem dostatku srážek plně zapojené, vzrostlé, postupně dokvétají i boční větve. Na Lubenecku je několik desítek hektarů ozimé řepky silně poškozeno **kroupami**. Na Žatecku jsou porosty zatím v dobrém zdravotním stavu.

V okrese Chomutov (Droužkovice, 10. 6.) pokračuje výskyt **alternariové skvrnitosti brukvovitých (*Alternaria*)** na spodních listech ve střední intenzitě.

Na Roudnicku (Podluský, 11. 6.) byl zjištěn slabý výskyt dospělců **zápředníčka polního (*Plutella xylostella*)**.

Na Litoměřicku byly pozorovány slabé výskyty **bejlomorky kapustové (*Dasineura brassicae*)**. Její larvy byly zaznamenány i na Českolipsku (Sosnová a Kravaře, 11. 6.).

V okrese Louny (Černochoy, 10. 6.) byl zaznamenán slabý výskyt **pilatky řepkové (*Athalia rosae*)**.

Na Litoměřicku a v okrese Louny (Černochoy, 10. 6.) byly zjištěny slabé výskyty **krytonosce šešulového (*Ceutorhynchus obstrictus*)**.

Krytonosec šešulový svým žírem umožňuje napadení šešulí bejlomorkou kapustovou. Oba škůdci společně mohou způsobit až 50 % ztráty na výnosech semen, zvláště v teplých letech. Navíc požitky brouků přispívají k napadení rostlin houbovými chorobami.

Chemická ochrana proti šešulovým škůdcům se provádí dle růstové fáze a prahu škodlivosti: do BBCH 60 - práh škodlivosti 1 brouk/1 rostlina.

od BBCH 60 - práh škodlivosti při nízkém výskytu bejlomorky kapustové 1 brouk/1 rostlina, při silném výskytu bejlomorky kapustové 1 brouk/2 rostliny.

SLUNEČNICE (RF 17-30 BBCH, tj. 7 listů vyvinuto až počátek prodlužovacího růstu)

V okresech Chomutov a Most jsou rostliny slunečnice zatím bez výskytu škodlivých organismů, rychle se vzpamatovávají z chladu. Na Žatecku, vlivem teplého a vlhkého počasí, začaly porosty slunečnice růst a zlepšil se jejich zdravotní stav.

OKOPANINY

BRAMBORY (RF 25-51 BBCH, tj. objevení se dalších stonků až počátek květu)

V okresech Litoměřice (Dolánky, 11. 6.), Louny (Peruc, 10. 6.) a Semily (Turnov, 13. 6.) byl zjištěn opětovný slabý výskyt mycelia **plísňě bramboru (*Phytophthora infestans*)**.

Na listových stoncích se zprvu mohou vyskytnout ojediněle hnědé, zahnívající skvrny. Na listových úkrojích se objevují první příznaky na okrajích či špičkách: nažloutlé až světle zelené olejovité skvrny, které záhy hnědnou a zasychají. Na rozhraní zdravého a napadeného pletiva lístku se vytváří přechodná světle zelená zóna, na které se jako za vlhka na rubu vytváří šedobílý plísňový nálet. Za vlhkého počasí se skvrny velmi rychle šíří do horních listových pater a zachvacují celé listy a trsy. Na napadených hlízách vznikají na pokožce nepravidelné, často nenápadné, hnědé až olověně šedé skvrny, které později poněkud propadají. Pod skvrnami se na řezu nachází rezavě hnědé pletivo,



neostře ohraničené od pletiva zdravého ("hnědá hniloba"). Tato hniloba později často přechází v hnilobu mokrou (následná infekce bakteriemi), která zničí celou hlízu.

Rozhodující ochranu nať poskytuje nasazení fungicidů. Nať musí být po celou dobu náletu spor chráněna fungicidním přípravkem. Postřiková jícha musí proniknout do porostu, čehož lze dosáhnout nízkou pojezdovou rychlostí a dostatečným pracovním tlakem. Pro účinnou a rentabilní ochranu je důležité zejména stanovení termínu prvního ošetření, které vždy má být preventivní, před výskytem choroby. První ošetření se signalizuje u jednotlivých skupin odrůd. Prognózy lze nalézt na portále Státní rostlinolékařské správy v sekci škodlivé organismy, prognózy. V případě, že nejsou k dispozici podklady pro zpracování některé z prognostických metod, lze signalizovat na základě růstové fáze porostu. U odrůd náchylných k výskytu plísně bramborové se první ošetření signalizuje v době zapojování porostu v řádcích a u méně náchylných odrůd při zapojení porostu mezi řádky.

Na Podbořansku (Liběšovice, 12. 6.) byl pozorován první výskyt dospělců mandelinky bramborové (*Leptinotarsa decemlineata*). Její první střední výskyt byl zaznamenán v okrese Děčín (Vilémov, 12. 6.). Výskyt jejích dospělců pokračuje i na Chomutovsku (Droužkovice, 13. 6.). Plošný výskyt pak byl pozorován v okrese Semily (Turnov, 13. 6.).

Porost se prochází ve směru výsadby a zaznamenává se počet brouků. Počet a délka průchodů se stanoví tak, aby bylo prohlédnuto 0,1 ha, u ploch větších jak 10 ha 0,2 ha, přičemž je nutno porost projít nejméně 4x na různých místech tak, aby bylo podchyceno průměrné napadení.

Chemickou ochranu je třeba zahájit při výskytu 100 brouků, nebo 5000 larev na 1 ha.

ŘEPA CUKROVKA (RF 17-19 BBCH, tj. 7. listů vyvinuto až 9 a více listů viditelných)

Příválové deště v minulém týdnu na Semilsku (Modřišice, 12. 6.) zapříčinily utužení povrchu pozemků osetých cukrovkou a způsobily nanesení části ornice na rostliny. Porosty na Žatecku jsou po příválových deštích poškozeny vodou.

V okrese Louny (Černochoy, 10. 6.) byl pozorován první slabý výskyt dřepčíka řepného (*Chaetocnema tibialis*).

PÍCNINY (RF 25 BBCH, tj. pět postranních výhonů viditelných) VOJTĚŠKA

V okrese Louny (Stradonice u Pátku, 10. 6.) začala 1. seč.

Také na Semilsku začala sklizeň pícnin na seno a senáž, avšak některé (především intenzivně hnojené) porosty jsou již v pokročilé vývojové fázi, což negativně ovlivňuje kvalitu sklizeného produktu.

Na Podbořansku (Letov, 14. 6.) byl pozorován první výskyt obaleče vojtěškového (*Cydia medicaginis*).

TRVALÉ TRVNÍ POROSTY

V okrese Semily je většina kulturních trav vymetaná a začíná fáze kvetení.

CHMEL (RF 35 BBCH, tj. rostliny dosáhly 50 % výšky drátu)

Na Litoměřicku je doposud většina ploch pro mechanizaci nepřístupná. Množí se žádosti o povolení letecké aplikace fungicidů. I na Lounsku jsou některé chmelnice po zaplavení doposud nedostupné. Rovněž na Žatecku, díky zamokření v mnoha chmelnicích, stále stojí kultivační práce, avšak chemické ošetření i přes silné zamokření probíhá. Ošetřuje se proti plísní chmelové. Na Podbořansku v Drahonicích, byl chmel (cca 50 ha) silně poškozen kroupami.

Na Žatecku (Blšany, Sedčice a Stekník, 11. 6.) byl zjištěn výskyt plísně chmelové (*Pseudoperonospora humuli*). Na Roudnicku (Vědomice, 12. 6.) byl zjištěn první výskyt mycelia.



Mladé výhony jsou menší, listy na nich jsou deformované, drobné. Na spodní straně napadených listů bývá povlak šedého mycelia houby. Na listech starších rostlin se tvoří nejdříve zelenožluté nepravidelné skvrnky, které rychle žloutnou a hnědnou, napadené pletivo zasychá. Napadené hlávky jsou otevřeny, listy hnědě zbarvené.

Přímá ochrana se provádí na základě počtu klasovitých výhonů a počtu peronosporových skvrn na listech a podle signalizace postřiku při krátkodobé prognóze. Pro potřebu skutečného chemického ošetření zpracovává rámcovou signalizaci ochranných zásahů podle krátkodobé prognózy Chmelařský institut, s.r.o.

Na Roudnicku (Vědomice, 12. 6) byl zjištěn první výskyt dospělců **svilušky chmelové (Tetranychus urticae)**.

Na chmelu saje sviluška na spodní straně listů, na kterých se zpočátku objevují žlutavé, difuzní skvrnky, ty se rychle zvětšují a listy žloutnou, až červenají (tzv. měděnka listů). Na spodní straně listů se objevuje pavučinka se sviluškami, poté napadají chmelové šištice, ty následně hnědnou a zasychají.

Z hlediska signalizace se doporučuje provést ošetření v době před květem chmele při počtu 5 svilušek na list či zjištěných puchýřích po sání svilušek do výšky 1 m. V době od počátku květu chmele je nezbytné provést ošetření již při jakémkoliv výskytu škůdce proto, aby nedošlo k poškození květu a následně i chmelových hlávek.

První velmi slabý výskyt nymf **mšice chmelové (Phorodon humuli)** byl zaznamenán na Lovosicku (Sirejovice, 13. 6.). Na Českolipsku (Blíževedly, 11. 6.) a na Roudnicku (Vědomice, 12. 6.) byl zjištěn první výskyt jejich dospělců.

Při přemnožení působí zasychání listů chmele a chmelových šištic. Zasychání a odumírání vzrostného vrcholu a výhonů. Důsledkem je snižování asimilační plochy a znehodnocení chmelových šištic. Oslabování rostlin. Výnosové ztráty 1-10 %. Přenos viróz.

Je vhodná průběžná chemická ochrana, vždy na začátku tvorby kolonií larev mšic na rostlinách chmele (na spodní straně mladých, často nerozvitých listů, zejména na návětrné straně rostlin).

OVOCNÉ DŘEVINY

Na Chomutovsku (Jirkov, 13. 6.) se provádí intenzivní sekání travin v meziřadí sadů. Zničené feromonové lapače (obaleč zahradní, růžový, jablečný a švestkový) byly nahrazeny.

Jádroviny

HRUŠEŇ (RF 74 BBA, tj. průměr plodů do 40 mm, plody vzpřímené /stadium T, spodní strana plodu a stopka tvoří T, velikost vlašského ořechu/)

V okrese Liberec (Pěnčín, 10. 6.) byl zjištěn střední výskyt **strupovitosti hrušně (Venturia pyrina)**. Vzhledem k počasí je velká pravděpodobnost dalšího rozvoje této choroby.

V tomtéž okrese (Harcov, 13. 6.) byl zaznamenán střední výskyt **rzi hrušňové (Gymnosporangium sabinae)**.

JABLONĚ (72-74 BBA, tj. velikost plodu do 20 mm /velikost lískového ořechu/ až průměr plodů do 40 mm, plody vzpřímené /stadium T, spodní strana plodu a stopka tvoří T, velikost vlašského ořechu/)

V okrese Chomutov (Jirkov, 13. 6.) probíhá sekání travin v meziřadí sadů. Na Roudnicku probíhá ošetření fungicidy proti strupovitosti jabloně, která se vyskytuje hojně v celém sledovaném území. Na Semilsku je na základě signalizace VÚO Holovousy prováděno insekticidní ošetření proti obalečům. V oblasti Žatce a Podbořan jsou sady udržovány opakovaným sekáním trávy a pěstitelé plánují aplikace přípravků proti obalečům.

V okrese Louny (Židovice u Hnojnice, 10. 6.) a na Roudnicku byl pozorován střední výskyt **padlí jabloně (Podosphaera leucotricha)**.



Bělavé moučnaté povlaky na letorostech, listech, květech a mladých plodech. Povlaky jsou tvořeny podhoubím, na němž se na konidioforech diferencují konidie. Padlí jabloňové je povrchový parazit, do pletiv hostitele pronikají haustoria, která zajišťují výživu houby. V důsledku poškození a odumírání povrchových buněk se postižené části zbarvují šedozeleň, dochází k redukci růstu a k deformacím až zasychání letorostů a listů. Na napadených plodech se projevuje nápadná síťovitá rzivost, která je patrná až do sklizně. Při sekundární infekci vyvinutých listů vznikají světle zelené neohraničené skvrny, obvykle jen s nenápadným porostem podhoubí, dochází k mírným deformacím listů.

Chemická ochrana je nezbytná především u náchylných odrůd na lokalitách pravidelného výskytu. Poprvé se ošetřuje v období těsně před, či na počátku sekundárního šíření choroby (1-2 týdny před květem) a dále dle potřeby až do července. Interval mezi postřiky by měl zohlednit infekční tlak (vhodnost podmínek pro šíření a skutečný výskyt) a možnosti použitého fungicidu (7-14 dnů). Převážná část fungicidů používaných proti strupovitosti jabloně je účinná také na padlí jabloňové.

Na Roudnicku (Dobříň, 11. 6.) byl na plodech zjištěn první slabý výskyt mycelia **strupovitosti jabloně (*Ventura inaequalis*)**. V okrese Louny (Židovice u Hnojnice, 10. 6.), na Chomutovsku (Jirkov, 13. 6.) a v okrese Semily (Kvítkovice, 13. 6.) pokračuje výskyt ve slabé intenzitě. Střední výskyt byl zaznamenán na Liberecku (Svijanský Újezd 10. 6.) a Mostecku (Vtelno, 12. 6.). Silná intenzita výskytu byla zaznamenána na Žatecku (Libočany, 12. 6.). Vzhledem k počasí je vysoká pravděpodobnost dalšího rozvoje této choroby.

Patogen napadá listy, květy a plody, zcela výjimečně i letorosty. Na obou stranách čepelí listů vznikají sazovité různě velké skvrny. Postižená místa nekrotizují a silně napadené listy opadávají. Obdobné skvrny i na květech a plodech. Silně napadené květy a malé plody opadávají. Na větších plodech různě velké a utvářené šedočerné skvrny, v důsledku nestejněho růstu postižených a zdravých pletiv dochází k deformacím a praskání plodů. Následně jsou postižené plody napadány hnilobami.

Ochranu je možno provádět preventivně nebo kurativně na základě sledování průběhu infekcí, příp. jako kombinaci obou systémů. Při preventivní ochraně ošetřujeme průběžně po celou dobu nebezpečí primárních infekcí. Podle lokality a podmínek ošetřujeme od vyrašení do června, v intervalu 5 - 14 i více dní. Interval mezi postřiky by měl zohlednit infekční tlak, intenzitu růstu (v období maximální intenzity růstu vývoj 2 - 3 listů týdně) a možnosti použitého fungicidu. Maximální intenzita ochrany musí být v období největšího nebezpečí infekcí (od fenofáze růžového poupěte do cca 1- 2 týdnů po odkvětu). Racionální prevence zohledňuje důsledně průběh počasí. Za suchých period se neošetřuje a ošetří se až před předpokládanou změnou počasí (deštěm). Pokud nastane neočekávaný déšť (proběhne infekce) ošetříme kurativně. Při kurativní (postinfekční) ochraně ošetřujeme až po splnění podmínek pro infekci. Tento systém vychází z poznání vztahu mezi dobou ovlhčení, teplotou a infekcí (Mills, 1951, La Plant, Jones, 1980). K ošetření musí být použity kurativně působící fungicidy, při důsledném dodržování doby kurativní účinnosti.

V oblasti Žatce (Libočany, 12. 6.) byl pozorován první výskyt **vlnatky krvavé (*Eriosoma lanigera*)**. Střední výskyt byl zjištěn v okrese Louny (Židovice u Hnojnice, 10. 6.).

V létě na větvích a na starém dřevě jabloní husté bílé vložkovité povlaky, pokrývající kolonie mšic. Po rozmáčknutí tvoří červenou kaši. Na větvích a kořenech rozmanitě utvářené malé nádory později infikované různými houbami. Větve se deformují a odumírají.

Nejvhodnějším termínem k ošetření je období myšího ouška, kdy za teplých dnů mšice opouštějí zimní úkryty a vylézají po kmenech do korun stromů. Později se jabloně ošetřují při zjištění deseti a více kolonií vlnatky krvavé na 100 letorostech. Ošetření se podle potřeby opakuje. Doporučuje se do postřikové kapaliny přidat smáčedlo. Jabloně musí být přípravkem dokonale ošetřeny. Jakékoliv rány na jabloních mají být ošetřeny.

Lokální výskyt **mšice jabloňové (*Aphis pomi*)** byl zaregistrován jak v intenzivních sadech, tak u zahrádkářů v oblasti Turnovska.

V okrese Semily (Žernov, 12. 6.) přispělo teplé počasí ke zvýšení náletu dospělců motýlů **obaleče jablečného (*Cydia pomonella*)** do feromonových lapačů. Na Roudnicku (Dobříň, 11. 6.) byl zjištěn slabý výskyt dospělců. Střední výskyt byl pozorován v okrese



Louny (Židovice u Hnojnice, 10. 6.) a silný pak v okrese Děčín (Malšovice, 10. 6 a 13. 6.) a na Mostecku (Vtelno, 12. 6.).

Sledování letu imag do feromonových lapáků se provádí 2 x týdně od 10. 5. do 15. 9. a jednorázově se před sklizní zjišťuje počet napadených plodů.

Signalizace nutnosti a doby ošetření závisí na volbě použitého přípravku. Ovicidy se používají ve dvou až třítydenních intervalech po ukončení květu jabloní, jakmile se zjistí ve feromonových lapačích úlovek 10 a více motýlků na lapák za 3-4 dny. Potřeba ošetření larvicidy se určuje kontrolami kladení škůdce, vizuálními prohlídkami 100 náhodně vybraných plodů. Práh hospodářské škodlivosti jsou 2 vajíčka na 100 náhodně zvolených plodů a k nim přilehlých listů.

První výskyt **obaleče jabloňového (Hedya nubiferana)** byl zjištěn v okrese Louny (Židovice u Hnojnice, 10. 6.), na Libochovicku (Želkovice, 13. 6.) a na Žatecku (Libočany, 12. 6.). Slabý výskyt byl zaznamenán v okrese Česká Lípa (Pavlovice, 11. 6.). Jako střední byl vyhodnocen výskyt na Liberecku (Svijanský Újezd 10. 6.), Mostecku (Vtelno, 12. 6.) a v okrese Semily (Žernov, 12. 6.). V okrese Děčín (Březiny u Děčína, 14. 6.) a Roudnicku (Dobříň, 11. 6.) byl pozorován výskyt silný.

Sledování letu dospělců obaleče jabloňového do feromonových lapáků se provádí 2 x týdně od 1. 5. do 15. 9.

Termín larvicidního ošetření je podle signalizace cca 7 - 12 dní po vrcholu letové vlny.

První slabý výskyt **obaleče zimolezového (Adoxophyes orana)** byl shledán v okresech Česká Lípa (Pavlovice, 11. 6.), Děčín (Březiny u Děčína, 10. 6.), na Chomutovsku (Jirkov, 13. 6.), Libochovicku (Želkovice, 13. 6.), Roudnicku (Dobříň, 11. 6.) a také na Žatecku (Libočany, 12. 6.).

Sledování letu dospělců obaleče zimolezového do feromonových lapáků se provádí 2 x týdně od 1. 5. do 15. 9.

Na housenky 1. generace je nutné provést larvicidní ošetření v době maxima líhnutí (při >5 motýlů/lapák za 1 týden). Je-li let rozvleklý a nezaručuje-li délka reziduální účinnosti 1. aplikace dostatečnou spolehlivost, provedeme ještě 1 zásah.

Na Mostecku (Vtelno, 12. 6.) pokračuje nálet **obaleče zahradního (Archips podanus)** do feromonových lapačů.

Na Mostecku (Vtelno, 12. 6.) byl zaznamenán první výskyt motýlů **obaleče růžového (Archips rosana)**.

Peckoviny

BROSKVOŇ (RF 73-75 BBCH, tj. druhý opad plodů /červnový/ až plod dosahuje asi 60 % konečné velikosti)

Na Mostecku a Žatecku jsou sady udržovány sekáním a aplikací přípravků proti nežádoucí plevelné vegetaci.

Na Lounsku (Želkovice, 13. 6.) byl zaznamenán první výskyt **kadeřavosti broskvoně (Taphrina deformans)**. Na Mostecku (Vtelno, 12. 6.) pokračuje její střední výskyt na listech.

SLIVŮŇ (RF 73-74 BBCH, tj. druhý opad plodů /červnový/ až průměr plodů do 40 mm, plody vzpřímené /stadium T, spodní strana plodu a stopka tvoří T/)

V okrese Litoměřice (Libochovice, 13. 6.) byl zaznamenán první výskyt kolonií **mšice švestkové (Hyalopterus pruni)**.

V okresech Chomutov (Jirkov, 13. 6.) a Louny (Židovice u Hnojnice) a také na Roudnicku (Dobříň, 11. 6.), byl pozorován slabý výskyt **obaleče švestkového (Cydia funebrana)**. V Jirkově byl náhradou za zničený vyvěšen lapač nový.



Napadené plody se obvykle dříve zbarvují a předčasně opadávají. Často mívají na povrchu, v místech, kudy vnikla housenka dovnitř, kapičky kleje. Jsou měkčí než zdravé plody. V plodu je možno nalézt růžovou housenku a hnědý trus. Za vlhkého počasí plody zahnívají. Sledování letu dospělců obaleče švestkového do feromonových lapáků se provádí 2x týdně od 1. 5. do 15. 9. a jednorázově se před sklizní zjišťuje počet napadených plodů.

Dospělci létají ve dvou vlnách. Proti první generaci je třeba zasahovat jen v případě nízké násady plodů. Proti druhé generaci se doporučuje aplikovat registrované insekticidy za týden po vrcholu letu samců do feromonových lapáků, nebo při zjištění dvou a více vajíček na 100 náhodně odebraných plodech.

Na Roudnicku (Dobříň, 11. 6.) byl v lapačích zjištěn slabý výskyt **obaleče východního (Grapholita molesta)**.

Slabý výskyt **obaleče zimolezového (Adoxophyes orana)** byl zaregistrován v okrese Louny (Židovice u Hnojnice).

TŘEŠEŇ (RF 75-85 BBCH, tj. plod dosahuje asi 50 % /polovinu/ konečné velikosti až pokročilé zrání, nárůst intenzity odrůdově specifického zbarvení)

Na Libochovicku (Klapý, 12. 6.) byl zjištěn první výskyt kolonií **mšice třešňové (Myzus cerasi)**.

Na Chomutovsku (Jirkov, 12. 6.) byly vyvěšeny žluté lepové desky na zjištění přítomnosti dospělců **virtule třešňové (Rhagoletis cerasi)**. Její slabý výskyt byl pozorován na Lounsku (Židovice u Hnojnice, 10. 6.).

Ošetření proti imágům virtule třešňové je signalizováno v době zvýšeného náletu imág na tyto fólie a ošetření proti vajíčkům a larvám se signalizuje v době maxima vykladení vajíček nebo na začátku líhnutí larev, tj. asi 14-17 dní po začátku výletu imág, udržuje-li se maximální teplota nad 17 °C. Poklesne-li teplota pod tuto hranici, oddálí se ošetření o počet dní s nižší maximální teplotou. Použijí se larvicidní a ovicidní přípravky za předpokladu přesného dodržení ochranných lhůt. Ošetření insekticidem s hloubkovým účinkem se provede pouze při zjištění nejméně 2 vajíček a larev na 100 náhodně odebraných plodů (nepočítat prázdné vpichy do plodů bez vajíček).

Na Chomutovsku (Jirkov, 12. 6.) bylo zjištěno slabé poškození plodů dospělci **zobonosky třešňové (Rhynchites auratus)**.

Drobné ovoce

ANGREŠT (RF 75 BBCH, tj. 50% velikost plodů)

Na Litoměřicku byl u drobných pěstitelů zjištěn výskyt **hnědého padlí angreštu (Podosphaera mors-uvae)**.

JAHDONÍK (RF 87 BBCH, tj. sklizňová zralost, většina bobulí zralá)

V okrese Litoměřice (Nové Dvory u Doksan, 11. 6.) bylo zjištěno silné poškození plodů **šedou hnilobou jahod (Botrytis cinerea)**.

RYBÍZ (RF 75 BBCH, tj. 50 % velikost plodů)

V okrese Liberec (Čtveřín, 10. 6.) byl pozorován první výskyt **nesytky rybízové (Synanthedon tipuliformis)**.

RÉVA VINNÁ (RF 55-60, tj. květenství se zvětšuje, jednotlivé kvítky dosud hustě nahloučeny až první květní čepičky se oddělují z květního lůžka)

Na Mostecku (Čepirohy, Rudolice a Chrámce) probíhá ošetřování porostů proti houbovým chorobám.

Na Mostecku (Čepirohy, 12. 6.) nadále pokračuje slabý výskyt **vlnovníka révového (Colomerus vitis)**.



Na Mostecku (Čepirohy, 12. 6.) a Roudnicku (Vetlá, 12. 6.) pokračuje slabý výskyt dospělců **obalečika jednopásného (*Eupoecilia ambiguella*)**.

Ošetřuje se za 7-8 dní po vyvrcholení letu 1. nebo 2. generace. Proti 1. generaci se ošetřuje jen zcela výjimečně při malé násadě květenství (poškození mrazem, špatná diferenciací) a mimořádně silném výskytu motýlů ve feromonových lapačích. Ošetření proti 2. generaci je účelné zpravidla tehdy, když se při začátku hromadného letu zjistí při 2 až 3 denním intervalu 8 -10 dospělců obaleče jednopásého nebo obaleče mramorovaného v průměru na jeden lapač. Trvá-li let motýlů delší dobu (za chladného, deštivého a větrného počasí), je možno ošetření proti 2. generaci zopakovat s přihlédnutím k délce doby účinnosti použitého insekticidu.

ZELENINA **CELER**

Na Litoměřicku (Mlékojedy u Litoměřic) byl porost na pozorovacím bodu **poškozen záplavou** a je stále nepřístupný.

ZELÍ BÍLÉ (RF 41 BBCH, tj. začátek tvorby hlávky, dva nejmladší listy dosud nevyvinuté)

Na Libochovicku (Keblice, 11. 6.) byl opětovně zaznamenán slabý výskyt mycelia **plísně brukvovitých (*Hyaloperenospora paratica*)**.

OKRASNÉ DŘEVINY **JÍROVEC MAĎAL**

V okrese Děčín (Staré Křečany, 12. 6.) byl v jednom lapáku zaznamenán výskyt **klíněnky jírovcové (*Cameraria ohridella*)** - (20 ks za 1 týden).

OBECNÉ

Na Semilsku (Kvítkovice, 13. 6.) byl na listech ořešáků zjištěn výskyt vypouklých hálek způsobených sáním **vlnovníka (*Eriophyes erineus*)**.

Na Semilsku (Kvítkovice, 13. 6.) pokračuje slabý nálet **klíněnky jírovcové (*Cameraria ohridella*)** do feromonových lapáků.

Obecně je toto počasí vhodné pro šíření různých druhů **mšic (*Aphidoidea spp.*)** na širokém spektru hostitelů.

Současný charakter počasí velmi vyhovuje také **slimákům (*Agriolimacidae spp.*)**, jejichž výskyt je pozorován už po celém okrese Semily. Poškození rostlin je nejvíce patrné u zahrádkářů na sadbě zeleniny a květin, ale napadány jsou i porosty brambor sousedící s TTP.

V oblasti Sekerkových Louček (13. 6.) byl zjištěn výskyt **bolševníku velkolepého (*Heracleum mantegazzianum*)** v lokalitě, jež byla v roce 2012 mechanicky a chemicky ošetřena.

Za Oblastní odbor Louny zpracoval: Ing. Aleš Janeček